

เกร็ดความรู้ : คณะที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สถาบันความมั่นคงศึกษา¹

การที่จะมีมุมมองภาพความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) บนพื้นฐานผลประโยชน์แห่งชาติและการบริหารจัดการความมั่นคงในทุกมิติทุกระดับได้อย่างสมดุลจากการศึกษาวิเคราะห์เชิงลึกและมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติได้นั้น เป็นเรื่องที่ต้องใช้องค์ความรู้ ผสมผสานไปกับประสบการณ์ในการทำงานด้านความมั่นคง จึงกำหนดให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) มีหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และเสนอแนะให้ความเห็นต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สภา มช.) หรือคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และการอื่นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติภายใต้พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559 ซึ่งได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2559

ตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559 บัญญัติให้สภาความมั่นคงแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับความมั่นคงในด้านต่าง ๆ ด้านละไม่เกิน 7 คน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในด้านที่จะได้รับการแต่งตั้ง และผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านความมั่นคงหรือนักวิชาการด้านความมั่นคงในด้านนั้น ๆ ทั้งนี้ การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของที่ปรึกษาฯ ให้เป็นไปตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติกำหนด นอกจากนี้ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2562 ให้ความเห็นชอบการกำหนดหลักเกณฑ์และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาฯ เปรียบเสมือนคลังสมองด้านความมั่นคง (Think Tank) โดยให้ข้อเสนอแนะการประเมินสถานการณ์หรือภัยคุกคามด้านความมั่นคงหรือทำการศึกษาโดยปรึกษาหารือในประเด็นหรือหัวข้อด้านความมั่นคงตามที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานสภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในการให้คำปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอเชิงนโยบายและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยจะกล่าวเบื้องต้นถึงหน้าที่ของที่ปรึกษาฯ ดังปรากฏในตารางนี้

¹ เป็นส่วนราชการในสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีฐานะเทียบเท่ากองจัดตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติที่ 275/2563 ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2563 เรื่องการจัดตั้งสถาบันความมั่นคงศึกษา สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีภารกิจเป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการนโยบายวิชาการด้านความมั่นคง รวมทั้งภารกิจตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยข้อ 16 (5) ศึกษา วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและบริหารจัดการคลังสมองด้านความมั่นคงรวมทั้งขับเคลื่อนการดำเนินงานของที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติ และ (7) ส่งเสริม ประสานงานหรือ ร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศและหน่วยงานหรือสถาบันองค์กรต่างประเทศในกิจการความมั่นคง ด้านความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการประเมินสภาวะแวดล้อม และ ด้านวิชาการที่เกี่ยวกับความมั่นคง รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคง และภารกิจงานส่วนอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่คณะที่ปรึกษาของสภามันคงแห่งชาติ

1

ด้านการเตรียมพร้อมและการป้องกันประเทศ

- ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์ด้านการป้องกันประเทศในปัจจุบันและแนวโน้ม
- ริเริ่มและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมของประเทศให้ครอบคลุมการเตรียมพร้อมด้านสาธารณสุข ภัยจากการสู้รบ และวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคง
- ให้คำแนะนำและข้อเสนอในการพัฒนาศักยภาพของชาติในการป้องกันประเทศและการพัฒนาขีดความสามารถความพร้อมรบและการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการสงครามของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม
- เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านในการดำเนินงาน

2

ด้านความมั่นคงภายในและระหว่างประเทศ

- ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์และปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศในปัจจุบันและแนวโน้ม
- ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และ ระดับประเทศรอบบ้านในปัจจุบันและแนวโน้มที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศและนโยบายความมั่นคงของไทย
- ริเริ่มและเสนอแนะนโยบาย แผน และแนวทางในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ
- ให้คำแนะนำและข้อเสนอในการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการความมั่นคงภายใน ให้มีความพร้อมในการติดตาม ฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม
- ให้คำแนะนำและข้อเสนอการกำหนดท่าทีของหน่วยงานด้านความมั่นคงในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินการและความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นไปตามหลักการปฏิบัติสากล กฎหมาย และความตกลงระหว่างประเทศ และการรักษาดุลยภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ
- เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานด้านความมั่นคงภายในและความมั่นคงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านในการดำเนินงาน

3

ด้านเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา

- ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์และประเด็นด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการดำเนินงานความมั่นคงในปัจจุบันและแนวโน้ม
- ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์และประเด็นด้านสังคมจิตวิทยาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานความมั่นคงในปัจจุบันและแนวโน้ม
- ริเริ่มและเสนอแนะนโยบาย แผน และแนวทางการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยาในการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานความมั่นคง
- เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานด้านเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านในการดำเนินงาน

4

ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และดิจิทัล

- ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์และประเด็นด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ ดิจิทัล ที่ส่งผลต่อความมั่นคงในปัจจุบันและแนวโน้ม
- ริเริ่มและเสนอแนะนโยบาย แผน และแนวทางในการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัลมาสนับสนุนการดำเนินงานด้านความมั่นคง
- เสนอแนะแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ตลอดจนรองรับปัญหาที่เกิดจากสังคมดิจิทัล
- เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านในการดำเนินงาน

5

ด้านการต่อต้าน การก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติ

- ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์ รูปแบบ และวิธีการก่อการร้ายในปัจจุบันและแนวโน้ม
- ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์ รูปแบบ และวิธีการของอาชญากรรมข้ามชาติในปัจจุบันและแนวโน้ม
- ริเริ่มและเสนอแนะนโยบาย แผน และแนวทางการดำเนินงานเชิงรุกเพื่อลดผลกระทบและต่อต้านการก่อการร้ายและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ
- เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านในการดำเนินงาน

6

ด้านการข่าวกรอง

- ติดตาม ประเมิน สถานการณ์และปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อความมั่นคงไทยรวมทั้งจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหา สิ่งท้าทาย และภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในแต่ละช่วงเวลา
- ริเริ่มและเสนอแนะนโยบาย แผน และแนวทางในการพัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพในการติดตาม แจ้งเตือน ระงับยับยั้ง และป้องกันปัญหาและภัยคุกคามต่อความมั่นคง
- เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานด้านการข่าวกรองที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านในการดำเนินงาน

การดำเนินงานของคณะที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559 และประกาศสภาความมั่นคงแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติที่นายกรัฐมนตรี/ประธานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยในครั้งแรกได้มีการลงนามประกาศสภาเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2561 ดังนี้ 1) หน้าที่ตาม พ.ร.บ. สภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559 คือ ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์อันเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติในด้านที่ได้รับการแต่งตั้ง เพื่อเสนอความเห็นต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติตามที่สภามอบหมาย และ 2) หน้าที่ตามประกาศสภาความมั่นคงแห่งชาติ ให้คณะที่ปรึกษาให้คำแนะนำและแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติในด้านที่ได้รับการแต่งตั้งให้กับสภาความมั่นคงแห่งชาติ และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

ต่อมาภายหลังการดำเนินงานของคณะที่ปรึกษาในรอบปีที่ผ่านมา สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้พิจารณาให้มีการทบทวนหลักเกณฑ์และวิธีการฯ อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้การดำเนินงานของคณะที่ปรึกษา มีความเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบททางความมั่นคงที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงเกี่ยวพันในหลายมิติ โดยเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2563 นายกรัฐมนตรี/ประธานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้ลงนามในประกาศสภาความมั่นคงแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติขึ้นใหม่ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทการดำเนินงานด้านความมั่นคง และต่อมาเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2563 สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้นำรายชื่อคณะที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้าน

การเตรียมพร้อมและป้องกันประเทศ ด้านความมั่นคงภายในและระหว่างประเทศ ด้านเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและดิจิทัล ด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ และ ด้านการข่าวกรอง โดยมีภาระบุเป็นรายบุคคลและตามตำแหน่งที่มีคุณสมบัติสอดคล้องเหมาะสมกับการเป็นที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติ จำนวน 29 คน

การกำหนดหลักเกณฑ์ฯ ขึ้นใหม่ เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะที่ปรึกษาฯ สะท้อนการทำงานที่มองความมั่นคงแบบองค์รวมที่ต้องการบุคคลที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์การทำงานจริงในด้านต่างๆ มาแลกเปลี่ยนพูดคุยจากสิ่งที่ได้มีการศึกษาค้นคว้าและจากประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงานในอดีต/ปัจจุบัน/รวมถึงมองไปข้างหน้าในระยะกลางและระยะยาว เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นรวมทั้งสามารถชี้วัดประสิทธิผลการทำงานของคณะที่ปรึกษาฯ ด้านต่าง ๆ และในภาพรวม อาทิ การแต่งตั้งหัวหน้าส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในด้านที่ได้รับการแต่งตั้งโดยใช้ “ชื่อตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ” แทนหลักเกณฑ์เดิมที่กำหนดเป็นรายชื่อบุคคล ซึ่งอาจส่งผลให้ประสบการณ์การบริหารจัดการทำงานขาดความต่อเนื่องเมื่อบุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่ง หรือแม้แต่การกำหนดคุณสมบัติการแต่งตั้งผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านความมั่นคงหรือนักวิชาการด้านความมั่นคง ให้ชัดเจนขึ้น รวมทั้งให้มีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาฯ การพิจารณาความหลากหลายของช่วงอายุ การให้คณะที่ปรึกษาฯ จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริงรวมทั้งการให้คำปรึกษา คำแนะนำในเรื่องต่างๆ จะต้องหาข้อสรุปและมีข้อเสนอแนะที่ชัดเจนเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งในวาระสารฯ ฉบับต่อไปจะได้กล่าวถึงผลการดำเนินงานของคณะที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติ

